

Piia Ratilainen

ORIGAMEJA LAPSILLE

Monikulttuurinen askartelutyöpaja alakouluikäisille Ison Karhun kyydissä maailmalle -
hankkeeseen Pudasjärven kaupungissa

ORIGAMEJA LAPSILLE

Monikulttuurinen askartelutyöpaja alakouluikäisille Ison Karhun kyydissä maailmalle -
hankkeeseen Pudasjärven kaupungissa

Piia Ratilainen
Opinnäytetyö
Syksy 2015
Kirjasto- ja tietopalvelun ko
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

Tekijä(t): Piia Ratilainen

Opinnäytetyön nimi: Origameja lapsille – Monikulttuurinen askartelutyöpaja alakouluikäisille Ison Karhun kyydissä maailmalle –hankkeeseen Pudasjärven kaupungissa

Työn ohjaaja: Jorma Niemitalo

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: Syksy 2015

Sivumäärä: 33+12

Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä toteutettiin origami-kirjanmerkki –työpaja Ison Karhun kyydissä maailmalle –monikulttuurisuushankkeeseen. Työn toimeksiantaja on Pudasjärven kaupunginkirjasto.

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa lapsille mielekäs työpaja, joka liittyy monikulttuurisuuteen ja kirjastoon. Työpaja toteutettiin syyskuussa 2015 Pudasjärven Kurenalan koulun ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille. Työpajaan osallistui yhteensä 75 oppilasta. Oppilailta ja opettajilta kerättiin palautetta sekä työpajasta että koko Ison Karhun kyydissä maailmalle –tapahtumapäivästä ja opinnäytetyössä analysoidaan saatua palautetta. Palautteen avulla haluttiin selvittää niin oppilaiden kuin opettajien mielipiteitä hankkeeseen liittyen.

Monikulttuurisuus on aiheena ajankohtainen sillä maahanmuutto ja sen myötä monikulttuurisuus kasvaa Suomessa jatkuvasti. Kulttuurien kirjon kasvaessa myös kirjastojen on pyrittävä vastaamaan entistä monikulttuurisemman asiakaskunnan tarpeisiin tarjoamalla monikulttuurisia palveluja.

Asiasanat: monikulttuurisuus, lapset, yleiset kirjastot, työpajat

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Library and Information Services

Author: Piia Ratilainen

Title of thesis: Origami for children – Multicultural workshop for primary school children for Ison Karhun kyydissä maailmalle –project in Pudasjärvi municipality

Supervisor: Jorma Niemitalo

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2015 Number of pages: 33+12

The purpose of this functional thesis was to plan an origami-bookmark –workshop on a part of Ison Karhun kyydissä maailmalle –multiculturalism project. The aim was to plan a workshop that children would like and a workshop that combines both multiculturalism and library. The orderer of the thesis was Pudasjärvi city library.

The workshop arranged in September 2015 on Kurenala School on Pudasjärvi for first and second grade students. 75 students participated to the workshop. Students and teachers were requested to give a feedback about the workshop and the event day. This thesis includes analysis of given feedback.

Immigration and multiculturalism has become a topic issue because of increasing immigration. Immigrants bring their own culture and language with them. Equality is one of leading principles of public libraries and they have to serve all their customers on the same way. Increasing multiculturalism means that public libraries need to offer multicultural services to customers which are even more multicultural than before.

Keywords: multiculturalism, children, public libraries, workshops

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	MONIKULTTUURISUUS SUOMESSA	8
2.1	Maahanmuutto Suomessa.....	8
2.2	Monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden edistäminen	10
3	MONIKULTTUURISUUS YLEISISSÄ KIRJASTOISSA.....	11
3.1	Monikulttuurisen kirjaston manifesti.....	11
3.2	Monikulttuurisuus yleisissä kirjastoissa	12
3.3	Monikulttuurisuutta edistävät tapahtumat ja toiminta yleisissä kirjastoissa	12
3.3.1	Elävä kirjasto.....	12
3.3.2	Monikulttuuriset satutunnit	13
3.3.3	Kielikahvilat.....	14
3.3.4	Monikulttuuriset lukupiirit.....	14
4	ISON KARHUN KYDDISSÄ MAAILMALLE -HANKE	15
4.1	Toimintaympäristö - Pudasjärvi	15
4.2	Pudasjärven kaupunginkirjasto.....	17
4.3	Hankkeen tausta ja tarkoitus	18
5	ORIGAMI-KIRJANMERKKI – TYÖPAJA	20
5.1	Työpajan tausta ja tarkoitus.....	20
5.2	Tavoitteet ja toteutus	23
5.3	Arviointi	24
5.4	Palautekysely	24
5.4.1	Ison Karhun kyydissä maailmalle – kiertuepäivä kokonaisuudessaan	25
5.4.2	Origami-kirjanmerkki – työpaja.....	25
5.5	Kysely opettajille Ison Karhun kyydissä maailmalle – kiertuepäivästä.....	26
5.6	Kysely Ison Karhun kyydissä maailmalle – kiertuepäivästä 3.-6.-luokan oppilaille ...	27
6	YHTEENVETO JA POHDINTA.....	28
	LÄHTEET.....	30
	LIITTEET	33

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on origami-kirjanmerkki -työpajan järjestäminen Ison Karhun kyydissä maailmalle –monikulttuurisuushankkeeseen. Tavoitteena oli suunnitella ja järjestää Kurenalan koulun ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille soveltuva työpaja, joka olisi sekä monikulttuurinen että liittyisi kirjastoon. Opinnäytetyössä selvitettiin myös Kurenalan koulun oppilaiden sekä opettajien mielipiteitä Ison Karhun kyydissä maailmalle –monikulttuurisuushankkeeseen liittyen. Opinnäytetyön tilaaja on Pudasjärven kaupunginkirjasto.

Aiemmin on tutkittu, millaisia maahanmuuttajille tarkoitettuja palveluja ja tapahtumia yleiset kirjastot tarjoavat ja miten maahanmuuttajat otetaan kirjastoissa ylipäänsä huomioon. Tämän opinnäytetyön teoriaosuus ei keskity vain maahanmuuttajille suunnattuihin palveluihin ja tapahtumiin, vaan sellaisiin, jossa sekä valtaväestöön että vähemmistökulttuureihin kuuluvat henkilöt kohtaavat. Opinnäytetyö on rajattu koskemaan Suomen yleisiä kirjastoja.

Opinnäytetyö on toiminnallinen. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen tai toiminnan järjestäminen. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla esimerkiksi jonkin tapahtuman järjestäminen tai ammatilliseen käyttöön tarkoitettu ohje. Toteutustapa voi olla esimerkiksi opasvihkon valmistaminen, verkkomateriaalin tuottaminen tai kuten tässä opinnäytetyössä, työpajan järjestäminen lapsille. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.)

Opinnäytetyön ensimmäinen luku on johdanto, jossa johdatetaan lukija opinnäytetyön käsittelemään aiheeseen. Luvussa esitellään lyhyesti opinnäytetyön sisältö.

Opinnäytetyön toinen ja kolmas luku käsittelevät monikulttuurisuutta. Toisessa luvussa käsitellään monikulttuurisuutta Suomessa. Luvussa kerrotaan lyhyesti maahanmuuton syistä, maahanmuutosta lukuina sekä millä tavoin monikulttuurisuuden suvaitsevaisuutta edistetään Suomessa. Kolmannessa luvussa monikulttuurisuutta käsitellään yleisten kirjastojen tasolla. Luvussa käsitellään yleisten kirjastojen järjestämiä monikulttuurisuuteen liittyviä tapahtumia, kuten monikulttuurisia satutunteja ja lukupiirejä.

Neljäs ja viides luku käsittelevät Ison Karhun kyydissä maailmalle –monikulttuurisuushanketta ja hankkeeseen toteutettua työpajaa. Neljännessä luvussa esitellään hankkeen toimintaympäristö

eli Pudasjärven kaupunki sekä Pudasjärven kaupunginkirjasto. Luvussa kerrotaan myös hankkeen taustasta ja tarkoituksesta. Viidennessä luvussa kuvataan origami-kirjanmerkki -työpajan suunnittelua, tavoitteita, toteutusta sekä arvioidaan työpajan onnistumista. Luku sisältää myös analyysin Kurenalan koulun oppilaille ja opettajille tehdyistä kyselyistä.

Monikulttuurisuus on aiheena ajankohtainen, sillä maahanmuuttajien määrä Suomessa on kasvava, ja siten myös tiedon lisääminen monikulttuurisuudesta on tärkeää. Yksi yleisten kirjastojen peruseriaatteista on olla avoin jokaiselle ja kohdella kaikkia asiakkaita tasa-arvoisesti heidän kulttuuritaustastaan, ulkomuodostaan tai muusta ominaisuudesta riippumatta. Lähtökohtaisen tasa-arvoajattelun vuoksi kirjastot soveltuvat hyvin monikulttuurisuuden välittäjiksi muuan muassa järjestämällä monikulttuurisuuteen liittyviä tapahtumia joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

2 MONIKULTTUURISUUS SUOMESSA

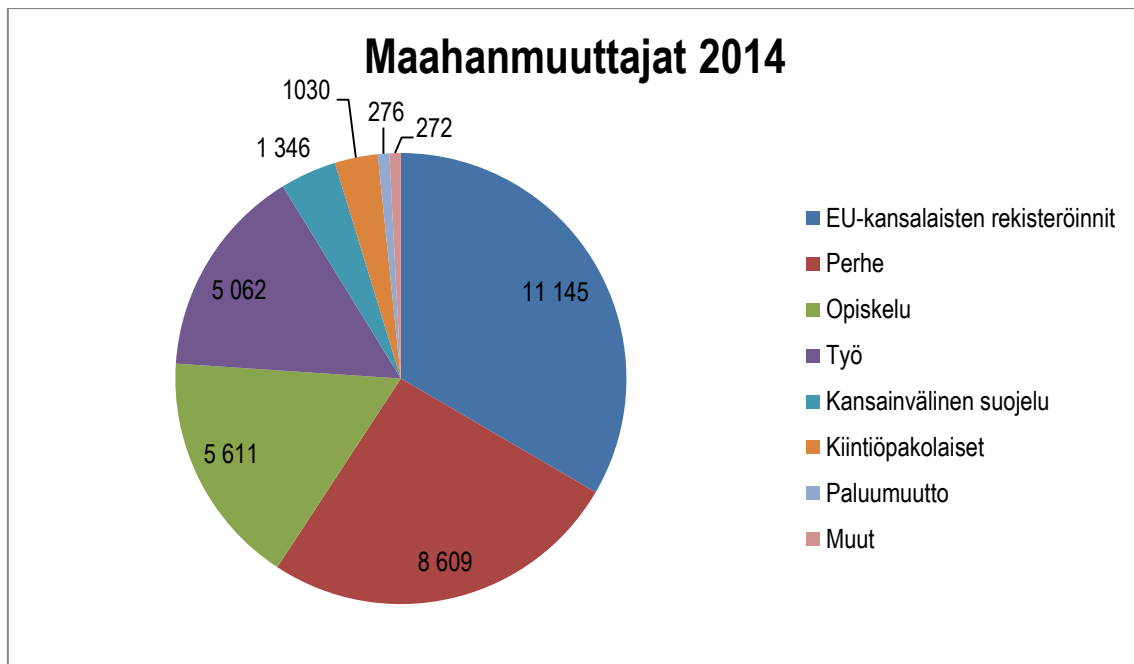
Monikulttuurisuuden voisi yksinkertaisimmillaan määritellä tarkoittavan eri kulttuurien rinnakkaiselo yhteiskunnassa. (Huttunen, Löytty & Rastas 2005, 20). Monikulttuurisuudelle ei kuitenkaan ole yhtä tarkkaa määritelmää, sillä käsitys monikulttuurisuudesta on jatkuvassa muutoksessa. Käsitys monikulttuurisuudesta perustuu yksilön henkilökohtaisiin kokemuksiin ja elettyyn elämään. Se muodostuu useista osioista, kuten henkilön minäkuvasta, maailmankuvasta, kulttuurikäsitteestä ja ympäristöstä. (MoniNet 2015, viitattu 26.9.2015.)

Monikulttuurisuuden lisääntyessä yhteiskunnassa on eri instituutioiden, kuten koulu- ja kirjastolaitosten, kyettävä vastaamaan monikulttuurisuuden myötä tuleviin uusiin haasteisiin. Eri yhteiskunnallisten toimijoiden lisäksi myös yksilöt kohtaavat yhä useammin monikulttuurisuutta arjen tilanteissa esimerkiksi maahanmuuttajataustaisen naapurin tai työtoverin kautta. (Huttunen, Löytty & Rastas 2005, 23.) Monikulttuurisuus ja maahanmuutto aiheuttavat ihmisissä monenlaisia tuntemuksia aina myönteisestä suhtautumisesta pelkoon ja jopa vihaan. Viha ja pelko vieraista kulttuureista tulevia henkilöitä kohtaan voi johtaa rasismiin, jonka ehkäisyssä yhteiskunnallisilla toimijoilla, kuten kirjastoilla ja kouluilla, on tärkeä tehtävä.

2.1 Maahanmuutto Suomessa

Suomi oli pitkään maa, josta muutettiin pois työn perässä. 1980-luvulta alkaen työperusteinen maastamuutto alkoi kuitenkin vaihtua maahanmuuttoon muun muassa pakolaisuuden takia. 1990-luvulla Suomeen muutti keskimäärin noin 13 000 henkilöä vuodessa. Maahanmuuttajien määrä alkoi kasvaa 2000-luvulla ja viimeisten vuosien aikana Suomeen on muuttanut noin 30 000 henkilöä vuosittain. (Väestöliitto 2015, viitattu 9.6.2015.)

KUVIO 1. Suomeen vuonna 2014 saapuneiden maahanmuuttajien kokonaismäärän jakautuminen maahanmuuton syyn mukaan. (n=33351) (Euroopan muuttoliikeverkosto 2014, viitattu 19.6.2015.)

Vuonna 2014 yhteensä 33 351 Euroopan Unionin ja kolmansien maiden, eli EU-alueen ulkopuolisten maiden, kansalaista sai ensimmäisen oleskeluluvan Suomesta. Suurin osa myönnetyistä oleskeluluvista oli EU-kansalaisten oleskeluoikeuden rekisteröintejä. Kolmansista maista tulleet maahanmuuttajat muuttivat Suomeen pääasiassa perhesyiden, opiskelun tai työn takia. (Euroopan muuttoliikeverkosto 2014, viitattu 20.6.2015.) Osa Suomeen saapuneista oleskeluluvan saaneista ulkomaalaistaustaisista maahanmuuttajista hakee myöhemmin Suomen kansalaisuutta ja jää Suomeen asumaan pysyvästi, esimerkiksi perhesyistä maahan muuttavat henkilöt. Osa taas viipyy Suomessa vain muutamia vuosia, esimerkiksi Suomeen opiskelujen takia muuttaneet henkilöt. (Sisäministeriö 2015, viitattu 19.6.2015).

Monikulttuurisuudesta ja maahanmuutosta on käyty viime aikoina runsaasti keskustelua, sillä Suomeen on saapunut keskimääräistä enemmän turvapaikanhakijoita muun muassa Irakista ja Syyriasta. Turvapaikanhakijoiden määrä on kasvanut runsaasti viimeisten vuosien aikana. Vuonna 2013 turvapaikanhakijoita oli yhteensä 3238, kun taas vuoden 2015 tammikuu-syyskuu välisenä aikana turvapaikanhakijoita on ollut yhteensä 17851 henkilöä. (Maahanmuuttovirasto 2014, viitattu 13.10.2015; Maahanmuuttovirasto 2015a, viitattu 13.10.2015). Suurin osa turvapaikanhakijoista, 10836 henkilöä, on hakenut turvapaikkaa syyskuun 2015 aikana. Enemmistö turvapaikanhakijoista, 12329 henkilöä, oli lähtöisin Irakista. (Maahanmuuttovirasto

2015a, viitattu 13.10.2015.) Myönteisiä turvapaikkapäätöksiä on myönnetty 1.1.–30.9.2015 aikana yhteensä 1221. (Maahanmuuttovirasto 2015b, viitattu 13.10.2015).

2.2 Monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden edistäminen

Suomi muuttuu koko ajan entistä monikulttuurisemmaksi maaksi ja tämä aiheuttaa sekä positiivisia että myös negatiivisia reaktioita. Erilaisilla teemapäivillä ja -viikoilla pyritään vähentämään negatiivista suhtautumista monikulttuurisuutta kohtaan ja edistämään suvaitsevaisuutta. Maahanmuuttajataustaisten lasten määrä kouluissa kasvaa ja kansainvälisyyskasvatus sekä monikulttuurisuuden esille tuominen positiivisessa valossa on tärkeää jokaisella luokka-asteella alakoulusta alkaen.

Yksi suvaitsevaisuuden edistämiseen pyrkivä teemaviikko on rasisminvastainen viikko. Suomessa rasisminvastainen viikko järjestetään vuosittain ja se alkaa 21.3 YK:n kansainvälisellä rasisminvastaisella päivällä. Rasisminvastaisen viikon tarkoitus on lisätä suvaitsevaisuutta ihmisten välillä ja ehkäistä rasismia. Suomen Punainen Risti tarjoaa valmista rasismia, erilaisuutta ja suomalaisuutta käsittelevää opetusmateriaalia peruskoulun ja lukion opettajille sekä nuorisotyöntekijöille. Erilaisuuden kohtaamiseen voi liittyä pelkoja ja ennakkoluuloisuutta, joita voidaan purkaa rasisminvastaisen kampanjan avulla. (Suomen Punainen Risti 2015, viitattu 18.10.2015).

Satakielikuukausi järjestettiin ensimmäisen kerran alkukevällä 2015 ja jatkossa tapahtuma tullaan järjestämään vuosittain samaan aikaan. Se on äidinkieltä ja monikielisyttä juhlistava tapahtumakokonaisuus, jonka tapahtumat sijoittuvat suurimmaksi osaksi Helsinkiin, mutta myös muualle Suomeen. Satakielikuukautta ovat olleet tuottamassa muun muassa Helsingin kaupunginkirjasto, Entressen kirjasto, Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa sekä Kulttuuria kaikille-palvelu. Satakielikuukauden aikana on järjestetty tapaamisia muulla kuin suomenkielellä kirjoittavien kirjailijoiden kanssa, satutunteja eri kielillä, keskusteluja muun muassa oman äidinkielen merkityksestä ja sanataidepajoja. (Satakielikuukausi 2015, viitattu 21.10.2015.)

3 MONIKULTTUURISUUS YLEISISSÄ KIRJASTOISSA

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tehtävänä on edistää kansalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. (Kirjastolaki 4.12.1998/904). Yhteiskunnan muuttuessa monikulttuurisemmaksi myös kirjastoissa joudutaan miettimään, kuinka on toimittava, jotta Kirjastolaki toteutuu myös syntyperältään muiden kuin suomalaisten asiakkaiden kohdalla.

3.1 Monikulttuurisen kirjaston manifesti

Kansainvälisen kirjastojärjestö IFLA:n Monikulttuurisen kirjaston manifestin (IFLA 2006, viitattu 20.10.2015) periaatteiden mukaan kansainvälisessä yhteiskunnassa jokaisella on oikeus kaikkiin kirjasto- ja tietopalveluihin. Kirjastojen tulisi palvella kaikkia yhteisön jäseniä riippumatta siitä, mikä heidän kieli- ja kulttuuritaustansa on. Kaikille asiakasryhmille ja kaikkiin palvelutarpeisiin tulisi tarjota laaja valikoima erilaisia aineistoja ja palveluja kaikilla tarvittavilla kielillä ja kirjoitusjärjestelmillä. Kirjastojen tulisi lisäksi palkata sellaista henkilökuntaa, joka on koulutettu palvelemaan erilaisia asiakasryhmiä sekä toimimaan heidän kanssaan yhteistyössä. Erityisesti huomiota olisi kiinnitettävä sellaisiin ryhmiin, jotka syrjäytyvät helposti, esimerkiksi turvapaikanhakijoihin, pakolaisiin ja alkuperäiskansojen edustajiin.

Kirjastolla tulisi olla monikulttuurinen toimintaohjelma, jossa määritellään kirjaston monikulttuuriset tehtävät, tavoitteet ja palvelut. Monikulttuuriset kirjasto- ja tietopalvelut eivät ole ylimääräisiä palveluja, vaan ne ovat osa kirjaston peruspalveluja. Monikulttuuristen kirjastopalveluiden tehtävä on edistää eri kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja monikulttuurisuuden näkemistä myönteisenä asiana. Kirjaston tulisi rohkaistua tekemään yhteistyötä muiden monikulttuurisuuden ammattilaisten sekä eri asiakasryhmien kanssa, ei tekemään kaikkea yksin. Asiakkaita tulisi kannustaa käyttämään myös muita kieliä kuin vain omaa äidinkieltä, mutta samanaikaisesti myös tukemaan oman äidinkielen vaalimista. (IFLA 2006, viitattu 20.10.2015).

3.2 Monikulttuurisuus yleisissä kirjastoissa

Yksi yleisen kirjaston tehtävistä on edistää tasa-arvoa. Tasa-arvo näkyy kirjastojen toiminnassa siinä, että ne ovat avoimia kaikille, eli kirjastot ovat erilaisten ihmisten ja kulttuurien kohtauspaiikkoja. Monikulttuurisen asiakaskunnan lisäksi monikulttuurisuus tulee kirjastoissa näkyvästi esille kirjaston kokoelmissa, joka vastaa siihen, millaista väestöä alueella asuu. Kirjaston kokoelmiin ei kannata hankkia sellaista aineistoa, jolle on hyvin vähän käyttöä tai ei käyttöä lainkaan. Esimerkiksi saamen- tai arabiankielistä aineistoa ei kannata hankkia kirjaston kokoelmiin, jos alueella ei asu saamelaisia tai arabeja. Siitä huolimatta, että alueella asuisikin runsaasti jonkin vähemmistökieliryhmän edustajia, ei kirjaston silti ole välttämätöntä hankkia omiin kokoelmiinsa runsaasti aineistoa esimerkiksi arabiaksi. Helsingissä sijaitsevasta Monikielisestä kirjastosta muut Suomen yleiset kirjastot voivat pyytää siirtokokoelmia omiin kokoelmiinsa tarpeen mukaan. Monikielinen kirjasto on erikoistunut tarjoamaan aineistoa noin 80 eri kielellä. Aineistoa löytyy niin lapsille kuin aikuisillekin ja aineisto koostuu kirjoista, musiikista, elokuvista ja aikakauslehdistä. (HelMet 2015b, viitattu 18.10.2015.)

3.3 Monikulttuurisuutta edistävät tapahtumat ja toiminta yleisissä kirjastoissa

Kirjastot ovat aktiivisia järjestämään erilaisia tapahtumia ja myös ulkopuoliset toimijat käyttävät kirjastotioja omien tapahtumiensa järjestämiseen. Kielikahviloita, lukupiirejä ja muita vastaavanlaisia ryhmiä järjestetään kirjastoissa paljon. Ne ovat hyviä keinoja saattaa yhteen eri kulttuuritaustaisia henkilöitä ja monikulttuurisuus konkretisoituu eri kulttuuritaustaisia henkilöitä tavatessa. Erilaiset monikulttuurisuutta käsittelevät näyttelyt tuovat monikulttuurisuutta lähemmäksi ihmisiä ja voivat vastata monikulttuurisuuteen liittyviin kysymyksiin, joita ei ehkä uskallettaisi kysyä suoraan.

3.3.1 Elävä kirjasto

Elävä kirjasto on toiminnallinen yhdenvertaisuutta ja monikulttuurisuutta edistävä menetelmä, joka pyrkii edistämään moninaisuuden, ihmisoikeuksien ja ihmisarvon kunnioittamista erilaisten ihmisten välisten kohtaamisten ja vuoropuhelun kautta. Elävä kirjasto -menetelmää voivat

hyödyntää esimerkiksi kirjastot, koulut ja erilaiset järjestöt. Tapahtuma voidaan toteuttaa joko osana jotakin tapahtumaa tai omana tapahtumanaan (Allianssi ry 2015, viitattu 11.10.2015).

Elävä kirjaston kirjat eivät ole oikeita kirjoja, vaan he ovat vähemmistöryhmiä edustavia henkilöitä, jotka kohtaavat tai ovat kohdanneet elämässään rasismia, syrjintää ja ennakkoluuloja, esimerkiksi maahanmuuttajia. Tapahtumaan osallistuvat henkilöt pääsevät lainaamaan kirjoja, eli oikeita ihmisiä. Elävä kirjasto -tapahtuma toimii siten, että kirjan roolissa olevat henkilöt odottavat sellaisessa tilassa, johon lainaajat eivät pääse. Elävän kirjaston kirjastonhoitaja esittelee lainaajille Elävän kirjaston toimintaa ja kirjakansioita, joista lainaajat valitsevat itseään kiinnostavan kirjan lainattavaksi. Kirjan lainaaminen tarkoittaa sitä, että lainaaja ja kirja pääsevät keskustelemaan kirjan määrittelemästä aiheesta, joka liittyy kirjaan itseensä ja hänen elämäkokemuksiinsa vähemmistöryhmän edustajana. Lopuksi lainaaja palauttaa kirjan ja täyttää palautelomakkeen. (Allianssi ry 2015, viitattu 11.10.2015.)

Elävä kirjasto -tapahtumia on toteutettu sekä yleisissä että tieteellisissä kirjastoissa. Kirjastoihin tapahtuma soveltuu hyvin, sillä kirjasto edistää tasa-arvoa olemalla avoin jokaiselle ja edistämällä siten monikulttuurisuutta. Kirjastojen ei tarvitse järjestää tapahtumaa yksin, vaan he voivat toimia muiden tahojen kanssa yhteistyössä tarjoamalla esimerkiksi fyysiset tilat tapahtuman järjestämiseksi. Tänä vuonna Elävä kirjasto-tapahtuma on toteutettu esimerkiksi Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa sekä Kuopion kaupunginkirjastossa. (Hämeen Sanomat 2015, viitattu 11.10.2015; Kuopion kaupunginkirjasto 2015, viitattu 11.10.2015.)

3.3.2 Monikulttuuriset satutunnit

Satutunnit ovat kirjaston järjestämiä tilaisuuksia, joissa lapsille kerrotaan ja luetaan satuja. Satutunnit ovat hyvä keino tutustuttaa pienetkin lapset eri kieliin ja kulttuureihin lukemalla eri kulttuureista lähtöisin olevia satuja ja myös muulla kuin suomenkielellä. Monikulttuuriset satutunnit tukevat kielelliseen vähemmistöön kuuluvien lasten oman äidinkielen säilyttämistä, kun he saavat kuulla satuja omalla äidinkielellään. Monikulttuurisia satutunteja on toteutettu esimerkiksi Vuosaaren, Pasilan ja Kannelmäen kirjastoissa. Edellä mainituissa kirjastoissa järjestettiin keväällä 2015 Sadan kielen sadut -satutunteja, joilla luettiin samalla kerralla satuja viron-, somalian-, arabian-, venäjän- ja suomenkielellä. (HelMet 2015c, viitattu 12.10.2015).

3.3.3 Kielikahvilat

Kielikahvilat ovat muun muassa kirjaston tiloissa järjestettäviä keskustelutilaisuuksia, joissa harjoitellaan vierasta kieltä sitä puhumalla. Kielikahvila kokoontuu usein säännöllisin väliajoin ja on maksuton. Kielikahviloita järjestetään muun muassa englanniksi ja suomeksi. Vaikka kielikahvilat ovat pääasiassa tarkoitettu niille, joille esimerkiksi suomen kieli on vieras kieli, ei mitään estettä kuitenkaan ole osallistua, vaikka puhuisi suomea äidinkielenään. Kielikahviloita järjestetään eri puolilla Suomea, muun muassa Oulun kaupunginkirjastossa ja HelMet-kirjastoissa.

3.3.4 Monikulttuuriset lukupiirit

Lukupiirissä usein samoista henkilöistä koostuva ryhmä kokoontuu säännöllisin väliajoin kirjaston tiloissa keskustelemaan lukemastaan kirjasta. Lukupiirissä osallistujat lukevat yhdessä valitun kirjan ja kokoontuvat keskustelemaan lukemastaan esimerkiksi kuukauden välein. Lukupiirin luettava kirja vaihtuu jokaisella kokoontumiskerralla. Esimerkiksi Liipolan kirjastossa järjestetään monikulttuurinen Kirjan tunti -lukupiiri, jossa venäjänkieliset lahtelaiset kokoontuvat keskustelemaan venäjän- ja suomenkielisistä uutuuskirjoista kahden kuukauden välein. (Lastukirjastot 2015, viitattu 17.10.2015.)

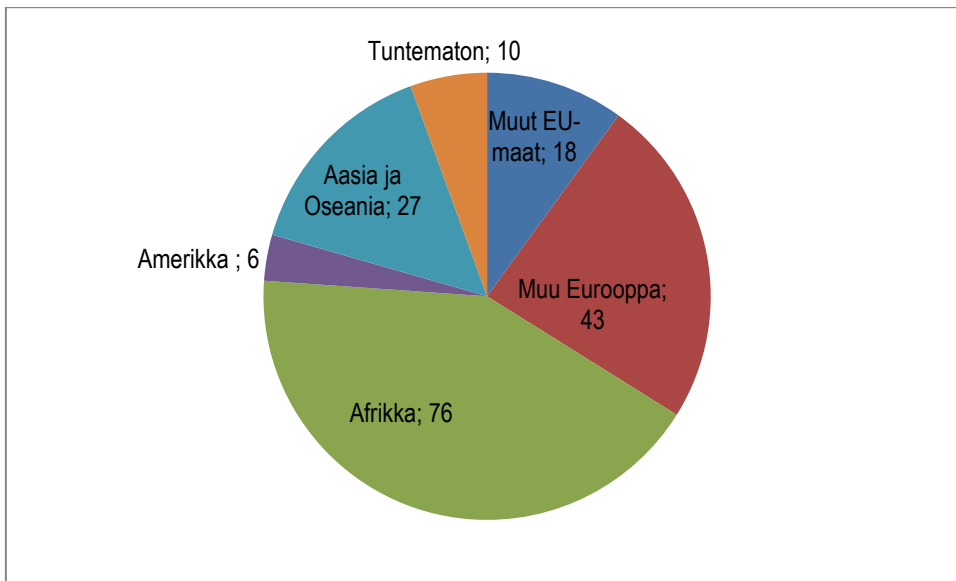
Pasilan kirjastossa toimii The Pasila Reading Circle –lukupiiri, jossa luetaan kirjoja englanniksi ja niistä keskustellaan joko englannin- tai suomenkielillä. (Helmet 2015a, viitattu 17.10.2015). Lukupiiri, jossa luetaan vieraalla kielellä, mutta annetaan myös mahdollisuus käyttää omaa äidinkieltä, voi madaltaa kynnystä osallistua monikulttuuriseen lukupiiriin ja kohdata ihmisiä erilaisista kulttuureista.

4 ISON KARHUN KYYDISSÄ MAAILMALLE -HANKE

4.1 Toimintaympäristö - Pudasjärvi

Pudasjärvi on Pohjois-Pohjanmaan maakunnan pohjoisosassa sijaitseva maaseutukaupunki. Se on Suomen toiseksi laajin kaupunki ja kahdeksanneksi laajin kunta, jonka kokonaispinta-ala on 5638,57 km². Pudasjärven naapurikuntia ovat pohjoisessa Ranua ja Posio, idässä Taivalkoski ja Suomussalmi, etelässä Puolanka ja Utajärvi sekä lännessä Oulu ja Ii. (Pudasjärven kaupunki 2015, viitattu 19.5.2015.)

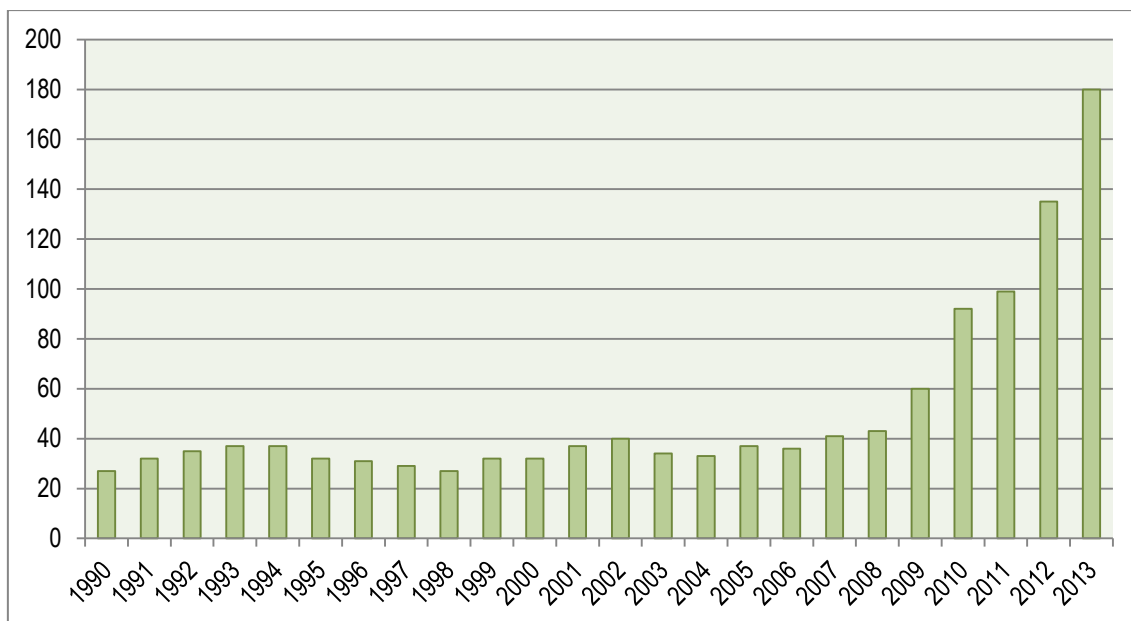
Pudasjärven kaupunki jakaantuu 15 pääkylään, joita ovat Aittojärvi, Hetekylä, Hirvaskoski, Linattijärvi, Jaurakkajärvi, Jonku, Kipinä, Kurenalus, Livo, Panuma, Pintamo, Pudasjärvi, Puhoskylä, Sarakylä, Siurua ja Syötekylä. Kurenalus eli Kurenala on Pudasjärven hallinnollinen, taloudellinen ja liikenteellinen keskus, jossa asuu noin puolet Pudasjärven asukkaista. Kurenalan läpi kulkee itä-länsisuuntaisesti Iijoki, jonka Kurenkoskien alapuolelle Kurenalus on muodostunut. Kurenalan läpi kulkee myös Oulu-Kuusamotie. Pudasjärven kylissä on runsaasti vapaa-ajan-asutusta ja lomasesonkeina asukasluku lähes kaksinkertaistuu loma-asukkaiden myötä. Pudasjärvellä sijaitsee maahanmuuttajien perheryhmäkoti, johon pääasiassa sijoitetaan alaikäiset yksin Suomeen saapuneet maahanmuuttajat. (Pudasjärven kaupunki 2015, viitattu 19.5.2015.)

KUVIO 1. Pudasjärvelle ulkomailta muuttaneet henkilöt taustamaanosien mukaan (n=180). (Tilastokeskus 2015, viitattu 8.10.2015)

Pudasjärven väestöstä noin puolet asuu Kurenalla ja puolet haja-asutusalueilla. Kaupungin asukasluku on ollut laskussa jo usean vuoden ajan. Vuonna 2014 Pudasjärvellä asui 8399 henkilöä, joista 0-14 -vuotiaita oli 1369, 15-64 -vuotiaita 4811 ja yli 65-vuotiaita 2219. Miehiä asukkaista oli 4482 ja naisia 4055. Tällä hetkellä Pudasjärvellä asuu 8302 henkilöä, joista miehiä on 4354 ja naisia 3948. Ulkomaalaistaustaisia asukkaita oli vuonna 2013 yhteensä 180, joista suurin osa oli saapunut Afrikasta tai Euroopasta EU-alueen ulkopuolelta. Aasian ja Oseanian alueelta oli saapunut 27 henkilöä, muista EU-maista 18 ja Amerikasta 6 henkilöä. 10 henkilön kohdalta taustamaanosa ei ollut tiedossa. Ulkomaalaistaustaisia naisia oli yhteensä 96, mikä on hieman enemmän kuin ulkomaalaistaustaisten miesten lukumäärä, joka oli 84. (Tilastokeskus 2015, viitattu 10.7.2015; Väestörekisterikeskus 2015, viitattu 10.10.2015).

KUVIO 2. Pudasjärven ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä vuosina 1990–2013. (Tilastokeskus 2015, viitattu 8.10.2015)

Siitä huolimatta, että Pudasjärven asukasluvu on ollut laskeva, on ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä sen sijaan kasvanut lähes joka vuosi vuodesta 1990 lähtien. Vuonna 1990 Pudasjärvellä asui 27 ulkomaalaistaustaista henkilöä ja vuonna 2014 heitä oli 180, mikä on moninkertainen määrä vuoteen 90-luvun alkuun verrattuna. (Tilastokeskus 2015, viitattu 10.7.2015.) Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä on kasvanut runsaasti viime vuosina. Määrään on vaikuttanut osaltaan se, että Pudasjärvelle perustettiin vuonna 2008 vastaanottokeskus Suomeen yksin alaikäisinä tulleille nuorille. Vuonna 2011 Pudasjärvellä päätettiin ensimmäisen kerran ryhtyä vastaanottamaan kiintiöpakolaisia ja tavoitteeksi asetettiin, että vuonna 2018 Pudasjärven asukkaista 10 % olisi maahanmuuttajataustaisia. Tällä hetkellä ulkomaalaistaustaisia pudasjärveläisiä on noin 2 %. (Pudasjärvi 2011, viitattu 8.10.2015.)

4.2 Pudasjärven kaupunginkirjasto

Pudasjärven kaupunginkirjasto sijaitsee Pudasjärven keskustassa Kurenalla. Kirjastorakennus on valmistunut vuonna 1981 ja sen kokonaispinta-ala on 1018 m². Kirjaston asiakastilat koostuvat lasten- ja nuortenosastosta, aikuistenosastosta, musiikkiosastosta ja lehtiosastosta. Kirjastossa on kaksi lukuhuonetta ja lisäksi avokokoelma kirjavarastossa. Kirjaston asiakkaiden käytössä on

tietokoneita, tulostimia ja kopiokone sekä 3D-tulostin ja digitointilaite VHS-nauhojen ja C-kasettien digitoimista varten.

Pudasjärven kirjaston kokoelmaan kuuluu noin 58000 teosta, joista suurin osa on suomenkielistä kirja-aineistoa. Vieraskielisen aineiston osuus kokoelmasta on hieman yli 950 kappaletta. Muuta kuin kirja-aineistoa kokoelmassa on noin 6900 kappaletta. Tähän lukuun kuuluvat e-kirjat, musiikkiäänitteet, videot, CD-ROM -levyt, DVD- ja Blu-ray -levyt sekä muu aineisto, johon sisältyy muun muassa liikuntavälineitä. (Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2014, viitattu 10.10.2015).

Pudasjärven kirjaston kirjastoauto Iso Karhu on otettu käyttöön keväällä 2013 ja samana vuonna kirjastoalan ammattilaiset valitsivat Ison Karhun Suomen parhaimmaksi kirjastoautoksi kirjastoautopäivillä Joensuussa. (Kaleva 2013, viitattu 10.10.2015.) Kirjastoauton kokoelma käsittää lähes 6700 teosta, joista suurin osa, noin 5400 kappaletta, on kirjoja. Kirjojen lisäksi kokoelmaan kuuluu lehtiä, DVD-levyjä, Cd-levyjä ja äänikirjoja. Lasten- ja nuortenaineistoa on hieman enemmän kuin aikuisten aineistoa. Iso Karhu kiertää arkipäivisin Pudasjärven kouluja sekä kyliä ja pysäkkejä kirjastoautolla on yhteensä 123. (Polojärvi, sähköpostiviesti 3.10.2015).

4.3 Hankkeen tausta ja tarkoitus

Monikulttuurinen kirjastoauto – Ison Karhun kyydissä maailmalle on Pudasjärven kaupunginkirjaston kansainvälisyyskasvatushanke, joka vie Pudasjärven kouluille monikulttuurisuutta tukevaa ohjelmaa vuoden 2015 aikana. Hanke saa valtionavustusta Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta. Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat Pudasjärven kirjastonjohtaja sekä kaupungin maahanmuuttotyön kehittämisasiantuntija. Hankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat kirjaston hanketyöntekijä sekä kulttuurivälittäjä Pudasjärven maahanmuuttopalveluista. Hankkeen tarkoituksena on tutustuttaa Pudasjärven koulujen oppilaat erilaisiin kulttuureihin ja näkemään monikulttuurisuus positiivisena asiana. (Niemelä, sähköpostiviesti 2015).

Pudasjärven kirjaston kanssa yhteistyössä kiertueohjelman toteuttamisessa toimivat muun muassa Pudasjärven kaupungin kehittämysyksikkö, kansalaisopisto, kulttuuri- ja nuorisotoimi sekä Pudasjärven vastaanottokeskus. Toiminnallisuus ja elämyksellisyys ovat tärkeä osa hanketta

samoin kuin tiedon lisääminen monikulttuurisuudesta, johon sisältyy sekä vieraiden kulttuurien että paikalliskulttuurin tuntemus. (Yleisten Kirjastojen Hankerekisteri 2015, viitattu 6.11.2015.)

Ison Karhun kyydissä maailmalle –hankkeen kiertue järjestettiin siten, että keväällä 2015 Pudasjärven kirjastoauto Iso Karhu kiersi Pudasjärven alakouluja ja syksyllä 2015 vuorossa oli vielä kaksi alakoulua sekä yläkoulut, lukio ja ammatillisen oppilaitoksen toimipisteet. Kirjastoauto Iso Karhu toimi kiertueen keskuspaikkana, jossa muun muassa näytettiin kiertueen teemaan sopivia elokuvia ja auton mukana kulki teemaan liittyvää aineistoa ikäryhmittäin kohdennettuna. Koulujen tiloissa järjestettiin erilaisia liikuntaan, kädentaitoihin ja kulttuureihin liittyviä työpajoja. (Yleisten Kirjastojen Hankerekisteri 2015, viitattu 6.11.2015.)

5 ORIGAMI-KIRJANMERKKI – TYÖPAJA

Origami-kirjanmerkki – työpaja toteutettiin yhtenä Ison Karhun kyydissä maailmalle - monikulttuurisuushankkeen työpajoista syksyllä 2015. Työpajaan osallistuivat Pudasjärven Kurenalan koulun 1.-2.-luokan oppilaat sekä myös F-pienryhmän oppilaita. Pienryhmä tarkoittaa tässä opetusryhmää, jossa opiskelee erityistä tukea tarvitsevia oppilaita. Työpajaan osallistui 75 oppilasta.

5.1 Työpajan tausta ja tarkoitus

Halusin sisällyttää opinnäytetyöhöni toiminnallisen osuuden ja ajatus työpajan järjestämisestä Ison Karhun kyydissä maailmalle -monikulttuurisuushankkeeseen tuli Pudasjärven kirjastonjohtajalta. Sain vapauden valita, millaisen työpajan järjestäisin, kunhan se sivuuttaisi kirjastoa ja monikulttuurisuutta sekä kansainvälisyyttä jollakin tavalla. Keväällä 2015 olin seuraamassa Ison Karhun kyydissä maailmalle –kiertueen toimintaa Lakarin ja Aittojärven kouluilla Pudasjärvellä (LIITE 5). Kiertuepäivien aikana pääsin seuraamaan useita erilaisia työpajoja ja sain niistä vinkkejä oman työpajani suunnitteluun ja toteutukseen.

Työpajan suunnittelu lähti liikkeelle työpajan aiheen valitsemisesta. Aiheeksi valikoitui askartelu kirjastosta poistetuista kirjoista ja myöhemmin aihe tarkentui origami-kirjanmerkkien askarteluksi poistokirjoista. Malleja ja ideoita kirjanmerkkeihin etsin Internetistä. Aluksi suunnitelmana oli tehdä teemaan sopien erilaisia karhu-aiheisia kirjanmerkkejä, esimerkiksi panda tai jääkarhu, mutta koska tarjolla oli enimmäkseen poistettuja kuvakirjoja, päädyin niiden värikyyden vuoksi mielikuvituskarhuihin. Kirjasto saatiin liittymään työpajaan työpajan aiheessa, eli kirjanmerkin askartelussa, sillä kirjanmerkit liittyvät luonnollisesti kirjoihin ja kirjat kirjastoon. Kirjasto tuli esille myös kirjanmerkkeihin käytetyssä materiaalissa eli poistokirjoissa. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys tulivat esille kirjanmerkin toteutustavassa, eli origamissa, joka on japanilaista paperintaittelua.

Kirjanmerkkien mallin valinnassa tärkeää oli melko yksinkertainen toteutustapa, jossa kuitenkin olisi hieman haastetta 7-8-vuotiaalle. Työpajaan oli varattu aikaa 35 minuuttia yhtä ryhmää

kohden, joten paljon aikaa vieviä ja runsaasti yksityiskohtia sisältäviä kirjanmerkkejä ei ollut mahdollista tehdä. Lasten ikä ja ryhmän koko oli otettava huomioon kirjanmerkin mallia valitessa, sillä 7-8-vuotias voi tarvita melko paljonkin apua askartelussa ja ryhmäkokojen ollessa melko suuria, 15-20 lasta, ei kovin monimutkaista kirjanmerkkiä tehdessä ehtisi neuvomaan kaikkia kunnolla. Muita huomioon otettavia tekijöitä olivat muiden materiaalien kuin vanhojen kirjojen mahdollisimman pieni tarvittava määrä sekä tietysti se, että kirjanmerkki olisi lapsille mielekäs ja että kaikki ehtisivät tehdä kirjanmerkinsä valmiiksi.

KUVIO 1. Valmis kirjanmerkki.

KUVIO 2. Valmis kirjanmerkki.

Kirjanmerkin valitseminen osoittautui luultua haasteellisemmaksi ja malli muuttuikin moneen kertaan. Lopulta päädyin malliin, jota olin ensimmäisenä suunnitellut, eli kirjan kulmaan laitettavaan origami-kirjanmerkkiin (KUVIO 1, KUVIO 2). Origamien valmistuksessa ei käytetä liimaa, joten sitä ei kirjanmerkin taitteluun tarvittu. Liimaa käytettiin kuitenkin viimeistelyvaiheessa, kun kirjanmerkeistä tehtiin karhuja liimaamalla kirjanmerkkipohjaan korvat. Lapset saivat itse piirtää mielikuvituskarhulle silmät, nenän ja suun, tai vaihtoehtoisesti leikata ne paperista.

Valmistelin kirjanmerkkejä leikkaamalla poistokirjojen sivuista valmiiksi sopivan kokoisia neliöitä ja taittamalla ne jo valmiiksi puoliksi, sekä repimällä poistokirjoista irti sivuja, joista lapset saivat leikata mieleisensä korvat karhulle. Itselleni tein lapsille tekemiäni kirjanmerkkiaihoita huomattavasti suuremman, jotta minun olisi helppo näyttää kirjanmerkin taittelu luokan edessä siten, että myös muut kuin lähimpänä olevat lapset näkisivät mitä teen. Taittelin oman kappaleeni kertaalleen valmiiksi, jotta se olisi helppo taittaa ja voisin samalla kiertää auttamassa lapsia taitosten kanssa.

5.2 Tavoitteet ja toteutus

Tavoitteena oli suunnitella työpaja, joka olisi kiertueen teemaan sopien kansainvälinen sekä kirjastoalaan liittyvä. Tavoitteena oli myös hyvin toimiva, aikataulussa pysyvä ja selkeästi ohjattu työpaja, joka tutustuttaisi lapset origameihin ja innostaisi heitä tekemään niitä jatkossakin. Halusin myös muistuttaa, että vanhoja kirjoja ei aina tarvitse heittää roskiin, vaan niitä voi hyödyntää esimerkiksi askartelussa.

Työpaja toteutettiin 11.9.2015 klo. 9.00–13.00 Pudasjärvellä Tuomas Sammelvuo – salin tiloissa, jonne Kurenalan koulun 1.-2.-luokan oppilaat on sijoitettu väliaikaisesti. Työpajaan osallistuivat ensimmäisen ja toisen luokan oppilaat, joita oli yhteensä 75, ja joukossa oli myös muutamia pienryhmän oppilaita. Ryhmiä oli yhteensä neljä ja jokaisessa ryhmässä oli 15–20 oppilasta. Työpajaan oli varattu aikaa yhtä ryhmää kohden 35 minuuttia, joten aikaa säästääkseni leikkasin kirjanmerkkipohjat valmiiksi sekä tein niihin ensimmäisen taitoksen. Tein myös muutamia erilaisia origameja malliksi siitä, millaisia muita origameja voi tehdä kuin kirjanmerkkejä.

Aloitin työpajan esittelemällä itseni ja avustajani Pudasjärven kirjastosta, sekä kertomalla lyhyesti, mitä tulemme tekemään, mitä origamit ovat ja miksi käytämme kirjastosta poistettuja kirjoja. Kysyin, kuinka monelle origamit ovat tuttuja ja muutama oppilas oli tehnyt origameja aiemminkin tai ainakin kuullut niistä. Jaoin jokaiselle oppilaalle yhden kirjanmerkkipohjan ja näytin luokan edessä isokokoisella kirjanmerkkipohjalla, miten taitokset tehdään, samalla kun annoin suullisen ohjeistuksen seuraavasta työvaiheesta. Mallin näyttämisen lisäksi kiersin oppilaiden joukossa näyttämässä taitokset lähempää ja auttamassa tarvittaessa.

Kirjanmerkeistä oli tarkoitus tehdä nalleja, joten oppilaat saivat leikata vanhojen kuvakirjojen sivuista mieleisensä korvat nallelle ja liimata ne valmiiseen kirjanmerkkipohjaan. Nallen kasvot oppilaat saivat joko piirtää tai halutessaan leikata myös silmät, nenän ja suun paperista ja liimata ne paikoilleen. Kun jokainen oli saanut ensimmäisen kirjanmerkin valmiiksi, oli aikaa jäljellä vielä sen verran että annoin luvan tehdä toisenkin kirjanmerkin. Olin tehnyt paljon ylimääräisiä kirjanmerkkipohjia, joten annoin viimeisen ryhmän tehdä niin monta kirjanmerkkiä kuin he ehtivät ajan puitteissa tehdä.

5.3 Arviointi

Työpajan pitäminen sujui mielestäni hyvin. Oppilaat ottivat hyvin ohjeet vastaan ja osa heistä osasi päätellä itse, miten seuraava taitos tulee tehdä. Olin tehnyt muutamia erilaisia origameja havainnollistaakseni sitä, että voi tehdä myös muunlaisia origameja kuin kirjanmerkkejä. Esimerkkini aiheuttivat sen, että kun osa oppilaista oli saanut kirjanmerkin valmiiksi, he olisivat halunneet tehdä jonkun muun esittelemistäni origameista. Olisin voinut alussa korostaa enemmän, että tällä kertaa tehdään vain kirjanmerkkejä. Esimerkki-origameja en kuitenkaan olisi jättänyt pois, sillä mielestäni ne voivat innostaa lapsia tekemään origameja myös vapaa-ajalla ja etsimään origameista kertovia kirjoja kirjastosta.

Oletin, että oppilaille menee yhtä kirjanmerkkiä tehdessä lähes koko aika, mutta tämä luulo osoittautui vääräksi. Oppilaat olivat nopeampia ja näppärämpiä askartelijoita kuin luulin, ja nopeimmat ehtivät tehdä reilun puolen tunnin aikana jopa viisi kirjanmerkkiä. Jokaiselle tarjottiin mahdollisuus tehdä toinenkin kirjanmerkki, mutta koska kaikki eivät sitä halunneet tehdä, olisi heitä varten voinut olla joku toinen teemaan sopiva origami-malli. Vaihtoehtoisesti olisin voinut valita jonkun hieman haastavamman origamin, kuin se minkä valitsin.

5.4 Palautekysely

Halusin kuulla ensimmäisen ja toisen luokan oppilaiden ajatuksia sekä koko Ison Karhun kyydissä maailmalle -kiertuepäivästä että pitämästäni työpajasta. Tätä varten tein palautekyselyn, jossa oli viisi koko päivään liittyvää ja kuusi omaan työpajaani liittyvää kysymystä (LIITE 1). Kysely lähetettiin Word-dokumenttina sähköpostitse ensimmäisen ja toisen luokan opettajille. Jokaista opetusryhmää kohden oli yksi lomake, johon luokan opettaja kirjasi oppilaiden vastaukset. Katsoin tämän parhaimmaksi ratkaisuksi, sillä ensimmäisen luokan oppilaat vasta opettelevat lukemaan ja kirjoittamaan, joten heidän olisi ollut vaikeaa täyttää kyselyä itsenäisesti. Toisen luokan oppilailta kyselylomakkeen itsenäinen täyttäminen olisi varmasti onnistunut, mutta sekä koulun että oman aikatauluni yhteensovittaminen kyselyiden jakamista varten olisi ollut haasteellista, joten yhteisen kyselylomakkeen lähettäminen myös heille oli helpoin ratkaisu. Kyselyssä kysyttiin pitkälti samoja asioita sekä koko päivään että origami-työpajaan liittyen: mitä

oli jäänyt mieleen, mikä oli mukavaa tai ikävää, mitä olisi saanut olla enemmän sekä millainen mieli päivästä ja työpajasta jäi.

5.4.1 Ison Karhun kyydissä maailmalle – kiertuepäivä kokonaisuudessaan

Kysely toteutettiin noin kaksi viikkoa Ison Karhun kyydissä maailmalle – kiertuepäivän jälkeen, mutta oppilailla oli yhä hyvin muistissa työpajat, joita he kiersivät päivän aikana. Vastausten perusteella jokaiselle tuntui löytyneen edes joku mukava työpaja, sillä kiertuepäivän työpajoista jokainen oli mainittu mukavaksi ainakin kerran. Erityisesti oppilaat olivat pitäneet satutunnista, leikit ja pelit –työpajasta sekä origami-kirjanmerkistä. Päivässä ikävää oli osan mielestä ollut venäjätuokio sekä liikuntaan liittyvä leikit ja pelit -työpaja. Osa puolestaan piti ikävimpänä päivän loppumista, mutta joidenkin mielestä päivässä ei ollut mitään ikävää. Päivältä olisi haluttu enemmän liikuntaa, leikkejä ja pelejä, tietoa venäläisestä kulttuurista ja enemmän askartelua ja origameja. Toisaalta origameja toivottiin myös vähemmän. Päivä koettiin hieman raskaaksi, mutta kokonaisuudessaan siitä kuitenkin jäi hyvä mieli.

5.4.2 Origami-kirjanmerkki – työpaja

Origami-kirjanmerkki –työpajasta oppilaille oli jäänyt mieleen askartelu ja kivat paperit. Askartelun ja kivojen materiaalien lisäksi mieleen oli jäänyt, että oli kivaa, kun sai tehdä oman kirjanmerkin, ja toisille taas se, ettei ollut yhtään kivaa. Kirjanmerkkien tekeminen oli ollut mukavaa, hauskaa ja helppoa, mutta vähän tylsää. Työpajassa mukavaa oli ollut kaikki askarteluun liittyvät, kuten paperien taittelu, nallen korvien ja kasvojen suunnittelu sekä piirtäminen ja ylipäänsä käsillä tekeminen. Työpajassa ikäväksi oli koettu vaikea taittelu, ei saanut tehdä sellaista origamia kuin olisi halunnut ja ”kun piti vaan tehdä”. Osa ei kuitenkaan keksinyt työpajasta mitään ikävää. Työpajalta olisi haluttu enemmän muiden origamien taittelua, kuten laiva-, koira- ja kissa-origamit ja ”lisää muita juttuja”. Vaikka työpaja oli ollut osan mielestä tylsä ja muitakin origameja olisi haluttu tehdä, oli työpajasta kuitenkin jäänyt hyvä mieli.

5.5 Kysely opettajille Ison Karhun kyydissä maailmalle – kiertuepäivästä

Kurenalan koulun opettajille tekemälläni kyselyllä halusin selvittää heidän ajatuksiaan Ison Karhun kyydissä maailmalle –kiertuepäivästä (LIITE 4). Kysely toteutettiin anonymisti Webropol-sovelluksella ja vastausaikaa kyselyyn annettiin noin viikko. Kyselyssä oli seitsemän avokysymystä, joista kaikkiin ei ollut pakko vastata. Kyselyyn saatiin kaksi vastausta.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin, millaisia odotuksia opettajilla oli ollut kiertuepäivää kohtaan sekä miten odotukset täyttyivät. Vastanneiden odotukset olivat täyttyneet hyvin ja päivän ohjelmaa pidettiin monipuolisena ja antoisana. Vastaavanlaisia päiviä toivottiin järjestettävän useamminkin.

Toisessa kysymyksessä kysyttiin, mitä päivässä olisi saanut olla lisää tai enemmän ja kolmannessa puolestaan mitä olisi saanut olla vähemmän. Tapahtumapäivän pituus oli neljä tuntia, mikä oli koettu liian lyhyeksi ajaksi. Aikaa siis toivottiin lisää. Päivässä oli toisaalta koettu kaiken olleen hyvin, mutta jotakin työpajaa oli pidetty tyyliltään liian aikuisjohtoisena, eikä siinä ollut toiminnallisuutta. Tätä olisi saanut olla vähemmän.

Neljännessä kysymyksessä selvitettiin, kumpaa annetuista vaihtoehdoista vastaajat pitäisivät parempana kiertueen jatkoa ajatellen: sitä, että tapahtumapäivä järjestettäisiin aina koko koululle (vaihtoehto A) vai sitä, että tapahtuma pidettäisiin vuosittain jollekin tietylle ikäryhmälle (vaihtoehto B). Vastaajien mielestä vaihtoehto A, eli tapahtumapäivän järjestäminen koko koululle olisi parempi vaihtoehto, kuin vaihtoehto B. Perusteluina vaihtoehto A:n paremmuudelle oli, että olisi harmillista, jos jotkut oppilaat pääsevät osallistumaan ja toiset taas eivät.

Viides kysymys käsitteli kiertueella mukana olleiden maahanmuuttajien ja muiden vieraiden kulttuurien edustajien mukana oloa. Kysymyksessä selvitettiin, kuinka tärkeänä osana heidän mukana oloaan pidetään ja olisiko kirjastoauto Iso Karhu riittävä edustamaan maahanmuuttoa. Vastaajat pitivät tärkeänä maahanmuuttajien mukanaoloa, sillä heidän avullaan monikulttuurisuus konkretisoituu oppilaille paremmin. Seuraavassa, kuudennessa, kysymyksessä kysyttiin, miten näkyvässä osassa kirjasto oli tapahtumaa, sekä olisiko se voinut olla enemmän tai vähemmän esillä. Vastaajien mukaan kirjasto oli hyvin näkyvästi esillä. Vastauksissa ehdotettiin, että kirjasto olisi voinut lisäksi esitellä esimerkiksi eri maiden kirjallisuutta.

Seitsemäs kohta kyselyssä oli vapaa sana, johon vastaajat saivat vapaasti kertoa mielipiteensä ja kehittämisehdotuksensa tapahtumapäivään liittyen. Tapahtumapäivä oli suunnattu oppilaille, mutta sitä keuhuttiin todella mukavaksi päiväksi myös opettajille. Risuja tapahtumapäivän järjestäjät saivat siitä, että kun ryhmä oli toivotettu tervetulleeksi työpajaan, ei joukossa olleita pienryhmän oppilaita oltu huomioitu.

5.6 Kysely Ison Karhun kyydissä maailmalle – kiertuepäivästä 3.-6.-luokan oppilaille

Pidin oman työpajani 1.-2.-luokkalaisille ja tein heille myös kyselyn (LIITE1). Halusin selvittää myös, millaisena Kurenalan koulun 3.-6.-luokkalaiset kokivat Ison Karhun kyydissä maailmalle – kiertuepäivän (LIITE 2 & 3). Kysely Ison Karhun kyydissä maailmalle -kiertuepäivästä 3.-6.-luokan oppilaille toteutettiin Webropol-sovelluksen avulla. Jaoin oppilaat luokkien mukaan siten, että sain kaksi ryhmää, 3.-4.-luokkalaiset ja 5.-6.-luokkalaiset. Halusin tehdä molemmille ryhmille omat kyselyt, sillä 3.-4.-luokkalaisille ja 5.-6.-luokkalaisille oli kahta työpajaa lukuun ottamatta järjestetty eri työpajat.

Selvitin Kurenalan koulun rehtorilta, olisiko mahdollista teettää oppilaille ja opettajille kysely päivästä. Lähetin linkit kyselyihin heti luvan saatua eli noin kaksi viikkoa Ison Karhun kyydissä maailmalle –tapahtumapäivän jälkeen ja vastausaikaa annoin noin viikon. Kyselyyn ei tullut yhtään vastausta kummastakaan ryhmästä. Webropol kerää tiedon siitä, kuinka monta kertaa kukin linkki on avattu. Molemmat linkit oli avattu muutaman kerran, joten linkkien toimimattomuus tuskin on ollut syynä vastaamattomuuteen. Olin myös itse kokeillut linkkien toimivuutta useita kertoja ja ne olivat toimineet niin kuin oli tarkoitettu. Vastausaika oli melko lyhyt, mutta tapahtumapäivästä oli kulunut kyselyn aloituspäivään mennessä jo kaksi viikkoa, joten en nähnyt tarpeelliseksi viikkoa pidempää vastausaikaa. En usko, että olisin saanut parempaa vastaustulosta, vaikka vastausaikaa olisi ollut esimerkiksi kaksi viikkoa. Paremmen vastaustuloksen olisin voinut saavuttaa, jos olisin lähettänyt kyselyn heti tapahtumapäivän jälkeen, mutta silti tulos olisi voinut jäädä yhtä laihaksi kuin nyt.

6 YHTEENVETO JA POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa alakoulun ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille soveltuva askartelutyöpaja, jossa yhdistettäisiin monikulttuurisuus ja kirjasto. Opinnäytetyössä perehdyttiin lisäksi monikulttuurisuuteen Suomessa sekä yleisissä kirjastoissa. Monikulttuurisuutta yleisissä kirjastoissa on tutkittu melko paljon ja usein sellaisesta näkökulmasta, mitä kirjastot tarjoavat maahanmuuttajille. Rajasin opinnäytetyöni koskemaan sellaisia yleisten kirjastojen palveluja ja tapahtumia, joiden tarkoitus on lisätä monikulttuurisuutta yhdistämällä valtaväestöön kuuluvat henkilöt sekä maahanmuuttajat. Maahanmuuttajille suunnatut palvelut ovat tärkeitä ja tarpeellisia, mutta mielestäni on tärkeää myös yhdistää eri kulttuurit ja tuoda siten esille monikulttuurisuutta positiivisena asiana. Yhteiskunnan tavoitteena on kotouttaa maahanmuuttajat onnistuneesti uuteen ympäristöön ja tuoda heidät osaksi yhteiskuntaa. Kotouttamista voisi nopeuttaa se, että maahanmuuttajataustaiset ja valtaväestöön kuuluvat tuotaisiin yhteen esimerkiksi kirjaston tapahtumien avulla. Kirjasto soveltuisi tällaisiin tapahtumiin, sillä yksi kirjaston peruseriaatteista on tasa-arvoisuus ja avoimuus kaikille.

Origami-kirjanmerkki -työpajan suunnittelu alkoi toukokuussa 2015 ja toteutus tapahtui syyskuussa 2015 Kurenalan koululla Pudasjärvellä. Pitkä suunnittelu-aika mahdollisti työpajan huolellisen suunnittelun aiheen valinnasta materiaalien keräämiseen sekä työpajan kulun suunnittelun. Työpajan kesto oli 35 minuuttia ryhmää kohden ja ryhmiä päivän aikana oli yhteensä neljä. Origami-kirjanmerkin malli olisi voinut olla hieman haasteellisempikin, sillä ensimmäisen ja toisen luokan oppilaat olivat näppärämpiä kuin luulin ja ylimääräistä aikaa jäi jokaisen ryhmän kohdalla noin 15–20 minuuttia. Suunnitteluvaiheessa olisi voinut ottaa huomioon mahdollisen ylimääräisen ajan ja suunnitella sitä varten jonkin toisen helpon origamin. Oppilailta saadun palautteen perusteella työpajasta oli pääasiassa jäänyt hyvä mieli, joten työpajalle asettamani tavoite, lapsille mieleinen, toteutui. Muita tavoitteita oli hyvin toimiva, aikataulussa pysyvä ja selkeästi ohjattu työpaja. Myös nämä tavoitteet toteutuivat mielestäni, sillä suurempia ongelmia työpajassa ei esiintynyt ja antamieni ohjeiden perusteella moni lapsista sai taiteltua kirjanmerkin kokonaan itse ilman apua. Aikataulussakin pysyttiin, sillä kaikki ehtivät tehdä kirjanmerkinsä valmiiksi annetussa ajassa.

Monikulttuurisuus ja maahanmuutto ovat olleet runsaasti esillä mediassa kasvavan maahanmuuton myötä. Kasvava maahanmuutto tuo uusia haasteita, mutta myös

mahdollisuuksia. Monikulttuurisuus haastaa kirjastot kehittämään omaa toimintaansa, jotta kirjastolaki toteutuu myös vieraasta kulttuurista tulevien henkilöiden kohdalla. Kirjastot voivat vaikuttaa monikulttuurisuuden positiiviseen näkemiseen esimerkiksi palkkaamalla kirjastoon monikulttuuristaustaista henkilökuntaa. Monikulttuuristaustaisten työntekijöiden erilainen kulttuuristausta ja äidinkieli rikastuttavat kirjaston työyhteisöä. Kirjaston palvelukieli määrä kasvaa, kun työntekijöiden joukossa on sellainen henkilö, joka osaa jotakin harvinaisempaa kieltä. Tämä voi tuoda kirjastolle uusia asiakkaita vasta Suomeen tulleista maahanmuuttajista, kun he huomaavat saavansa palvelua omalla äidinkielellään.

Monikulttuurisuuskasvatuksella pyritään siihen, että monikulttuurisuus koettaisiin positiivisena asiana. Monikulttuurisuuskasvatusta voisi kouluikäisten lisäksi tuoda myös päiväkotiryhmille. Kirjastot voisivat järjestää päiväkoti-ikäisille esimerkiksi monikulttuurisia satutunteja, nukketheateria ja muuta ikäryhmälle soveltuvaa leikin ohessa tapahtuvaa monikulttuurisuustoimintaa.

LÄHTEET

Allianssi ry. 2015. Elävä kirjasto. Viitattu 11.10.2015, <http://www.keks.fi/elavakirjasto>.

Euroopan muuttoliikeverkosto. 2014. Maahanmuuton tunnusluvut 2014. Viitattu 19.6.2015, http://www.emn.fi/files/1164/EMN_Maahanmuuton_tunnusluvut_2014.pdf.

HelMet. 2015a. Come and join the Pasila Reading Circle. Viitattu 17.10.2015, [http://www.helmet.fi/en-US/Libraries_and_services/Pasila_Library/Whats_going_on/Come_and_join_The_Pasila_Reading_Circle\(2823\)](http://www.helmet.fi/en-US/Libraries_and_services/Pasila_Library/Whats_going_on/Come_and_join_The_Pasila_Reading_Circle(2823)).

HelMet. 2015b. Mitä monikielinen kirjasto tarjoaa?. Viitattu 18.10.2015, [http://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Monikielinen_kirjasto/Juttuja_kirjastosta/Mita_monikielinen_kirjasto_tarjoaa\(1051\)](http://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Monikielinen_kirjasto/Juttuja_kirjastosta/Mita_monikielinen_kirjasto_tarjoaa(1051)).

HelMet. 2015c. Sadan kielen sadut – satutunnit. Viitattu 13.10.2015, [http://www.helmet.fi/Preview/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Vuosaaren_kirjasto/Sadan_kielen_sadut_satutunti\(59057\)](http://www.helmet.fi/Preview/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Vuosaaren_kirjasto/Sadan_kielen_sadut_satutunti(59057)).

Huttunen, L., Löytty, O. & Rastas, A. 2005. Suomalainen monikulttuurisuus. Teoksessa A. Rastas, L. Huttunen & O. Löytty (toim.) Suomalainen vieraskirja. Jyväskylä: Gummerus, 20-23.

Hämeen Sanomat. 2015. Elävä kirjasto. Viitattu 11.10.2015, <http://hameensanomat.menoinfo.fi/hameenlinna/tapahtumat/elava-kirjasto/519293>.

IFLA. 2006. Multicultural library manifesto. Viitattu 20.10.2015, http://www.ifla.org/files/assets/library-services-to-multicultural-populations/publications/multicultural_library_manifesto-en.pdf.

Kaleva. 2013. Pudasjärven Iso Karhu valittiin parhaimmaksi kirjastoautoksi. Viitattu 10.10.2015, <http://www.kaleva.fi/uutiset/pohjois-suomi/pudasjarven-iso-karhu-valittiin-parhaimmaksi-kirjastoautoksi/642354/>.

Kirjastolaki 4.12.1998/904.

Kuopion kaupunginkirjasto. 2015. Tutustu Elävään kirjastoon!. Viitattu 11.10.2015, <https://kirjasto.kuopio.fi/115736/fi/articles/tutustu-elavaan-kirjastoon>.

Lastukirjastot. 2015. Liipolan kirjaston Kirjan tunti. Viitattu 17.10.2015, <http://www.lastukirjastot.fi/101912/fi/articles/liipolan-kirjaston-kirjan-tunti>.

Maahanmuuttovirasto. 2014. Turvapaikka-asiat 2013. Viitattu 13.10.2015, http://www.migri.fi/download/50417_Tilastokatsaus_turvapaikka_asiat_2013.pdf?7f12de13f7ced288.

Maahanmuuttovirasto. 2015a. Turvapaikanhakija 1.1.-30.9.2015. Viitattu 13.10.2015, http://www.migri.fi/download/62971_Tp-hakijat_tammi_syys_2015.pdf?4be7e411f7ced288.

Maahanmuuttovirasto. 2015b. Turvapaikkapäätökset 1.1.-30.9.2015. Viitattu 13.10.2015, http://www.migri.fi/download/62974_Tp-paatokset_tammi_syys_2015.pdf?dd77e412f7ced288.

MoniNet. 2015. Monikulttuurisuus. Viitattu 26.9.2015, <http://moninet.rovala.fi/Suomeksi/Monikulttuurisuudesta-kiinnostuneille/Monikulttuurisuus>.

Niemelä, S. 2015. Hankekuvaus. Erikoiskirjastonhoitaja, Pudasjärven kaupunginkirjasto. Sähköpostiviesti 25.9.2015.

Polojärvi, P. 2015. Tietoa kirjastoautosta. Kirjastonhoitaja, Pudasjärven kaupunginkirjasto. Sähköpostiviesti 3.10.2015.

Pudasjärven kaupunki. 2011. Pudasjärvi panostaa väestönkehityksen suunnan muuttamiseksi. Viitattu 8.10.2015, <http://www.pudasjarvi.fi/tiedotteet-ja-uuuutiset/179-uuutiset/kehittamistoiminta/491-pudasjarvi-panostaa-vaestokehityksen-suunnan-muuttamiseksi>.

Pudasjärven kaupunki. 2015. Kaupunki-info. Viitattu 19.5.2015, <http://www.pudasjarvi.fi/kaupunki-info>.

Satakielikuukausi. 2015. Satakielikuukausi. Viitattu 21.10.2015, <https://satakielikuukausi.wordpress.com/>.

Sisäministeriö. 2015. Maahanmuutto. Viitattu 19.6.2015, <https://www.intermin.fi/fi/maahanmuutto>.

Suomen Punainen Risti. 2015. Rasisminvastainen viikko. Viitattu 21.10.2015, viitattu <https://www.punainenristi.fi/koulusivut/opetusmateriaalit/ylakouluille/rasisminvastainen-viikko>.

Suomen yleisten kirjastojen tilastot. 2014. Viitattu 10.10.2015, <http://tilastot.kirjastot.fi/fi-FI/tilasto.aspx?QueryId=9be4aa87-49ba-4ba3-23b9-f99e5210dc1c&RefererUrl=%2ffi-fi%2ftilastohaku.aspx%3fQueryId%3d9be4aa87-49ba-4ba3-23b9-f99e5210dc1c>.

Tilastokeskus. 2015. Väestön syntyperä taustamaanosittain sukupuolen mukaan alueittain 1990–2013. Viitattu 8.10.2015, http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/046_vaerak_tau_201.px/table/tableViewLayout1/?rxid=481ab449-4360-418d-8eb9-2d8bb1f3828f.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi, 9.

Väestörekisterikeskus. 2015. Kuntien asukasluvut aakkosjärjestyksessä. Viitattu 10.10.2015, <http://vrk.fi/default.aspx?docid=8858&site=3&id=0>.

Yleisten Kirjastojen Hankerekisteri. 2015. Monikulttuurinen kirjastoauto – Ison Karhun kyydissä maailmalle. Viitattu 6.11.2015, <http://hankkeet.kirjastot.fi/hanke/monikulttuurinen-kirjastoauto-ison-karhun-kyydiss%C3%A4-maailmalle>.

Palautekysely Ison Karhun kyydissä maailmalle -tapahtumapäivästä

Hei kaikille! Perjantaina 11.9. koulullanne järjestettiin Ison Karhun kyydissä maailmalle – tapahtumapäivä. Olin pitämässä teille työpajaa, jossa askarrettiin origami-kirjanmerkkejä. Olisi mukava kuulla, mitä teille jäi mieleen koko tapahtumapäivästä sekä pitämästäni työpajasta, joten olen laatinut teille muutaman kysymyksen joihin toivon paljon vastauksia!

Palautetta koko päivästä:

1. Mitä muistatte Ison Karhun kyydissä maailmalle – tapahtumapäivästä?
2. Mikä päivässä oli mukavaa?
3. Mikä päivässä oli ikävää?
4. Olisiko jotakin saanut olla vielä enemmän tai vähemmän (esim. maahanmuuttajia, liikuntaa, askartelua..)?
5. Millainen mieli päivästä jäi?

Origami-kirjanmerkki –työpaja:

1. Mitä origami-työpajasta jäi mieleen?
2. Mitä piditte origami-kirjanmerkkien tekemisestä (helppoa, vaikeaa, tylsää, mukavaa..)?
3. Mikä työpajassa oli mukavaa?
4. Mikä työpajassa oli ikävää?

5. Jäikö työpajasta puuttumaan jotakin, olisitteko halunneet siltä jotakin enemmän (esim. jonkin toisen origamin askartelun tms.)?

6. Millainen mieli työpajasta jäi?

Kiitos vastauksista ja mukavaa syksyä!

Ison Karhun kyydissä maailmalle - kysely 3-4 -luokkalaisille

Koulullanne järjestettiin 11.9.2015 Ison Karhun kyydissä maailmalle -tapahtumapäivä. Haluaisimme nyt kyselyn avulla selvittää, mitä päivästä jäi mieleen. Kyselyyn vastataan anonymisti, eli vastaajia ei voi tunnistaa vastausten perusteella. Vastauksia hyödynnetään Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijan opinnäytetyössä.

1. Vastaajan sukupuoli *

- tyttö
- poika

2. Luokka *

- 3 lk
- 4 lk

3. Mistä työpajasta pidit eniten? *

- PS4 / Xbox360 ja 3D-tulostus
- Saame kulttuuri
- Kirjastoauton elokuva
- Street dance
- Lapsen oikeudet
- Kukkopilli

4. Kysymyksessä 3 valitsit työpajan, josta pidit eniten. Miksi pidit juuri siitä työpajasta eniten? Mikä siinä oli parasta?**5. Mistä työpajasta pidit vähiten? ***

- PS4 / Xbox360 ja 3D-tulostus
- Saame kulttuuri
- Kirjastoauton elokuva
- Street dance
- Lapsen oikeudet
- Kukkopilli

6. Kysymyksessä 5 valitsit työpajan, josta pidit vähiten. Miksi pidit siitä työpajasta vähiten? Mikä siinä oli huonointa?

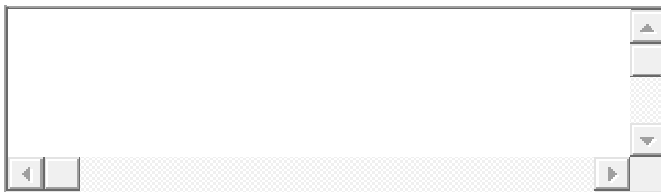
7. Mitä olisit toivonut päivältä lisää? *

8. Olisiko tällainen päivä kiva myös toisen kerran? *

- Kyllä
- Ei

9. Mitä päivästä jäi erityisesti mieleen? Mikä koko päivässä oli mukavinta / parasta / ikävintä? *

10. Minkä arvosanan antaisit päivälle? (asteikko 4-10) *

- 10

- 9
- 8
- 7
- 6
- 5
- 4

Kiitos vastauksista!

<-- Edellinen

Lähetä

Ison Karhun kyydissä maailmalle - kysely 5-6 -luokkalaisille

Koulullanne järjestettiin 11.9.2015 Ison Karhun kyydissä maailmalle -tapahtumapäivä. Haluaisimme nyt kyselyn avulla selvittää, mitä päivästä jäi mieleen. Kyselyyn vastataan anonymisti, eli vastaajia ei voi tunnistaa vastausten perusteella. Vastauksia hyödynnetään Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijan opinnäytetyössä.

1. Vastaajan sukupuoli *

- tyttö
- poika

2. Luokka *

- 5 lk
- 6 lk

3. Mistä työpajasta pidit eniten? *

- Jokaisella on oikeus
- Kulttuurivälittäjä Kiina
- Musiikki / ipad
- PS4 /Xbox360 + 3D-tulostus
- Ranskan kielen tunti
- Street dance

4. Kysymyksessä 3 valitsit työpajan, josta pidit eniten. Miksi juuri se työpaja oli suosikkisi? Mikä siinä oli parasta?

5. Mistä työpajasta pidit vähiten? *

- Jokaisella on oikeus
- Kulttuurivälittäjä Kiina
- Musiikki / ipad
- PS4 / Xbox + 3D-tulostus
- Ranskan kielen tunti
- Street dance

6. Kysymyksessä 5 valitsit työpajan, josta pidit vähiten. Miksi juuri se työpaja miellytti sinua vähiten? Mikä siinä oli huonointa?

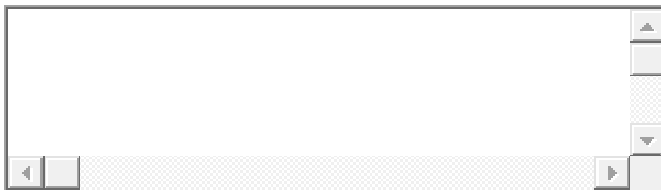
7. Olisiko samantyylinen päivä kiva myös toisen kerran? *

- Kyllä
- Ei

8. Mitä päivästä jäi erityisesti mieleen?

9. Mitä olisit toivonut päivästä lisää?

10. Minkä arvosanan antaisit päivälle? (asteikko 4-10) *

- 10
- 9

- 8
- 7
- 6
- 5
- 4

Kiitos vastauksista!

<-- Edellinen

Lähetä

Ison Karhun kyydissä maailmalle -kysely opettajille

Koulullanne järjestettiin 11.9.2015 Ison Karhun kyydissä maailmalle -tapahtumapäivä. Haluaisimme nyt kyselyn avulla selvittää, miten tapahtumapäivä teissä herätti. Kyselyyn vastataan anonyymisti. Vastauksia tullaan hyödyntämään Oulun ammattikorkeakoulun kielitietopalvelualan opiskelijan opinnäytetyössä.

1. Millaisia odotuksia sinulla oli kiertuepäivää kohtaan? Täyttyivätkö odotukset?

2. Mitä olisi saanut olla lisää (esim. työpajoja, aikaa, monikulttuurisia vieraita...)?

3. Mitä olisi saanut olla vähemmän?

4. Kiertue on toiminut siten, että tapahtuma on järjestetty koko koululle (vaihtoehto A**). Tapahtuman voisi järjestää myös siten, että se olisi kohdennettu tietylle ikäryhmälle (**vaihtoehto B**). Tämä tarkoittaisi sitä, että tapahtuma pidettäisiin vuosittain esim. 3-4-luokkalaisille, jolloin jokainen oppilas pääsisi osallistumaan tapahtumaan kerran peruskoulun aikana.**

Kumpaa näistä kahdesta vaihtoehdosta pitäisitte parempana? Olisiko jompikumpi vaihtoehdoista ongelmallisempi koulun kannalta? *

5. Maahanmuuttajat ja muut vieraiden kulttuurien edustajat ovat olleet tärkeä osa kiertueiden mukanaolostaan on saatu positiivista palautetta. Kuinka tärkeänä osana pidätte maahanmuuttajien mukana oloa? Vaatiiko kiertue mielestänne maahanmuuttajien mukana oloa vai olisiko Iso Karhu oheistoimintoinen riittävä edustamaan monikulttuurisuutta? *

6. Kuinka näkyvässä / suuressa osassa tapahtumaa kirjasto mielestäsi oli? Olisiko kirjasto ollut enemmän / vähemmän esillä ja millä tavoin? *

7. Vapaa sana (risut ja ruusut, kehittämissuhteet jne.)

Kiitos vastauksista!

Keväällä 2015 olin Ison Karhun kyydissä maailmalle –kiertueen mukana kahdella eri koululla. Koulut poikkesivat toisistaan suuresti jo kokonsa vuoksi, mikä vaikutti myös kiertueen kokoon. Aittojärven koulu on sekä kooltaan että oppilasmäärältään pieni, joten siellä eri työpajoja järjestettiin vain viisi, kun taas Lakarin koululla työpajoja oli yhteensä 10.

Aittojärven koulu 20.3.2015

Kirjastoauto Iso Karhu vieraili Aittojärven koululla 20.3.2015. Olin mukana seuraamassa kiertueen toimintaa. Aittojärven koululle on Pudasjärven keskustasta matkaa noin 20 kilometriä. En entuudestaan tiennyt kyseisestä koulusta mitään, joten koulun pienuus yllätti. Aittojärven koulu on yksikerroksinen rakennus, jossa on neljä koululuokkaa sekä liikuntasali.

Kiertuepäivä tuli yllätyksenä koulun opettajille, sillä he olivat siinä uskossa, että Iso Karhu tulee koululle vasta seuraavalla viikolla. Tämä aiheutti pientä uudelleenjärjestelyä aikataulujen kanssa, mutta saatiin kuitenkin nopeasti järjestykseen. Päivä aloitettiin kokoontumalla liikuntasaliin, jossa eri toimijat esittelivät itsensä ja kertoivat mitä heidän kanssaan pääsee päivän aikana tekemään. Työpajoja oli viisi, mikä oli riittävä määrä, koska kyseessä oli pieni koulu ja toimintatiloja vähän.

Liikuntasalissa järjestettiin työpaja, jossa leikittiin tuttuja ja tuntemattomampiakin leikkejä sekä laulettiin suomeksi ja ranskaksi yhdessä maahanmuuttajien kanssa. Pojat kolmannesta luokasta ylöspäin eivät olleet kovin halukkaita osallistumaan leikkeihin ja monet jättäytyivätkin niistä kokonaan pois.

Luokissa oppilaat pääsivät tekemään savesta kukkopillejä, oppimaan lapsen oikeuksista ja jumppaamaan Ison Karhun aknssa kanssa. Kirjastoautossa näytettiin muutaman minuutin pituista Meena pääsee kouluun – elokuvaa. Kirjastoauto muuntui hyvin elokuvateatteriksi, kun kattoikkunat pimennettiin pimennysverhoilla ja valkokangas vedettiin katosta esiin. Autossa oli myös riittävästi tilaa, ylimääräistäkin, sillä yhdessä ryhmässä oli noin kymmenen lasta. Elokuva näytettiin poikkeuksellisesti kaikille ryhmille ja nuorimmista elokuva tuntui ehkä vähän pelottavalta ja vanhemmista puolestaan liian ”lällyltä”.

Kiertuepäivässä mukanaolo oli itselleni hyödyllistä, sillä pääsin konkreettisesti näkemään, millainen kyseinen päivä on sen hyvine ja huonoine puolineen. Sain päivästä apua oman työpajani suunnitteluun aina oppilasmäärien miettimisestä siihen, millä saisin sekä tytöt että pojat innostumaan.

Lakarin koulu 10.4.2015

10.4.2015 Ison Karhun kyydissä maailmalle –kiertueella oli vuorossa Lakarin koulu. Lakarin koulu sijaitsee Pudasjärven keskustan tuntumassa ja opetusryhmiä siellä on 12. Koulussa oli innolla odotettu Ison Karhun saapumista ja päiväkin oli oikea, joten sopivien tilojen löytäminen eri työpajoille sujui nopeasti.

Kuten Aittojärvellä niin myös Lakarilla päivä aloitettiin yhteisellä osuudella koulun liikuntasalissa. Eri toimijat esittelivät itsensä ja kertoivat, mitä heidän työpajoissaan tehdään. Koska koulu on huomattavasti isompi kuin Aittojärvi, oli myös toimijoita enemmän.

Olin seuraamassa 1-luokkalaisten satutuntia. Lapset istutettiin luokan lattialle ja heille luettiin lyhyt satu, jonka jälkeen heidän jaettiin kahteen ryhmään sen mukaan, olivat he 1a- vai 1b-luokalla. Ryhmille esitettiin kysymyksiä satuun liittyen ja oikeasta vastauksesta ryhmä sai pisteen. Lopuksi katsottiin, kummalla ryhmällä on enemmän pisteitä. Se ryhmä, joka sai eniten pisteitä, sai valita kahdesta kirjasta luokalleen kirjan ja toinen kirja annettiin lohdutuspalkinnoksi toiselle luokalle. Lapset kuuntelivat selvästi tarkkaavaisesti satua, sillä he olivat innokkaasti vastaamassa kysymyksiin ja lähes joka kerta vastauksetkin osuivat oikein.

Kirjastoautossa 4A-luokka pääsi katsomaan saman elokuvan kuin Aittojärven koulun oppilaatkin. Lapsia ryhmässä oli 17 ja kaikki mahtuivat hyvin autoon katsomaan elokuvaa. Ryhmä katsoi elokuvaa hiljaa ja eturivissä istujat näyttivät siltä, kuin elokuva olisi imaissut heidät mukaansa. Tämä yllätti minut, sillä eturivissä istui poikia, joten ajattelin heidän olevan omasta mielestään ”liian isoja” katsomaan kyseistä elokuvaa. Tästä jäin miettimään, olisiko elokuvaan liittyen voinut olla jotakin pientä keskustelua? Esimerkiksi millaisia ajatuksia elokuva lapsissa herätti tai miltä tuntuisi kun ei pääsisi kouluun vaikka haluaisi.

Esikoululaiset pääsivät värittämään ja leikkaamaan eri eläinten kuvia. Lapsien toiminta hämmästytti minut jälleen kerran: kukaan ei tapellut värikynistä, saksista tai eläinten kuvista, vaan kaikki toimivat ohjeiden mukaan. Lapset olivat nopeita värittämään kuvia mallin mukaan ja leikkaaminenkin sujui joutuisasti. Kun eläimet olivat valmiita, ne sijoitettiin yhdessä kartalle siihen maanosaan, jossa niitä elää.

Koulun aulassa oli koko ajan mahdollisuus jumpata Ison Karhun kanssa ja paja olikin suosittu. Aula oli useamman kerran päivän aikana täynnä innokkaita jumppaajia esikoululaisista kuudesluokkalaisiin. Myös opettajat innostuivat jumppaamaan musiikin tahdissa, mikä oli mielestäni hienoa, sillä se ehkä kannusti myös niitä lapsia osallistumaan jotka eivät muuten olisi osallistuneet.

Päivän lopuksi kaikki kokoontuivat vielä liikuntasaliin, jossa maahanmuuttajat esittivät osan tanssista, jota he olivat tanssineet 0-2 – luokkalaisten kanssa. Tanssiin saivat osallistua mukaan kaikki halukkaat ja osa oppilaista ja opettajista tanssiin liittyikin. Päivä oli onnistunut ja kaikki sujui niin kuin oli tarkoitus. Tästäkin päivästä sain ajattelemisen aihetta omaan työpajaani liittyen. Lakarin koulu oli hyvä esimerkki siitä, kuinka asiat saadaan sujumaan, vaikka oppilaita on useita kymmeniä.